

hvor Examens-Kommissioner saa stærkt anbefales. Jeg tror ogsaa, det er en god Indretning, og det skulde glæde mig, om vi kunde faae den frem, men det gik jo ikke an, at vi havde Examens-Kommissioner, naar vi ikke tillige havde Professorer, der tog Videnskaben paa den rigtige Maade. Der vil jeg nu minde om en afdød Videnskabsmand, som jeg har havt den Lykke at være Discipel af i min Ungdom, og som af Mangfoldige, hvorvel han ikke blev Jurist, dog blev anset for ligesom at være skabt til Jurist. Maatte jeg nu sige, hvad der var Grundtanken i hele hans akademiske Virksomhed. Jeg tror, at den i Meget var beslægtet med, hvad jeg har sagt i mit Foredrag, nemlig dette, aldrig at lade sig overvælde af Stoffet, i og for sig ganske vist at respektere Stoffet paa det første Stadium, men se at overvinde det og blive fri for Stoffet og saa vidt muligt laste det bort. Der var virkelig Intet, som Johan Nicolai Madvig var mere omhyggelig for i sin fortreffelige akademiske Virksomhed, end netop dette, ikke at lægge Byrder paa de Studerende med Hensyn til at huske stort og indviklet Stof. Han var saa glad ved at kunne fortælle, hvorledes han, den uhyre lærde og verdensberømte Mand, mange Gange kunde glemme Enkeltheder og gaa og lede efter dem, og han fremhævede stadig, at paa Enkelthederne, paa Detaillerne kom det aldeles ikke an, men paa Gjennemarbejdning af Stoffet, paa at bringe Tanken til at lyse over Stoffet. Med andre Ord, han appellerede ikke bestandig til Hukommelsen, han stillede ikke store Krav til Hukommelsen, men han stillede Krav til Selvarbejdet, til Tanken, til Forstaaelsen. Han vilde have, at Ideens Bys skulde lyse over det Hele. Der er nu sagt mig, og det er kommet frem under denne Debat, at man i det juridiske Fakultet paa ingen Maade følger nogen saadan Fremgangsmaade, at Selvstændigheden hos de Unge udelukkes. Tillad mig her, høitærede Forsamling, at anføre et Citat, som skal stamme fra en af de bekendteste Professorer ved det juridiske Fakultet. Jeg tør naturligvis ikke, da jeg ikke selv har hørt Ytringen, indestaa for, at den er gjen-given korrekt, men jeg tror sikkert derpaa ifølge min Kildes Oprigtighed og Dygtighed, og den vil være i høj Grad betegnende, hvis den er rigtig, men den kan jo maasse, som det gaar med Ytringer, være bleven omformet noget. Det er imidlertid blevet mig fortalt, at de juridiske Studerende — jeg tror, det var ved Skriveøvelser — begyndte at lægge noget større Selvstændighed for Dagen, de vilde selvstændig refon-

nerer over de juridiske Forhold, og saa fik de det Svar af en af de bekendteste juridiske Professorer: „Det er de juridiske Studerendes Opgave her ved Universitetet ikke at være producerende, men at være refererende“. Se, hvis denne Ytring er rigtig gjengivet, og naar man vil udtømme, hvad der ligger i den, bliver der ikke ret megen Plads tilbage for Selvstændigheden. Jeg vil tillade mig overfor denne Ytring, hvis den er fremkommen, at stille en anden. Jeg vil sige til de høitærede juridiske Professorer: De juridiske Professorers Opgave her ved vort Universitet er maasse nok den at være producerende, ja naturligvis skulle de være producerende, men denne producerende Virksomhed skal ikke være stofsakkumulerende men stofreducerende. Denne Ytring kunde jeg ønske at stille imod den, jeg citerede. Jeg kan efter Alt, hvad jeg har hørt rundt omkring, ikke komme bort fra den Mening, at Metoden ved vort juridiske Studium er forkert, at der er den Mangel, at man ikke behersker Stoffet tilstrækkelig, at man overvælder de Unge dermed, at man knækker deres Selvstændighed eller i alt Fald bringer deres Selvstændighed til at vaande sig under en aarelang, meget haard Behandling. Det er dette, som for mig er Hovedpunktet. Jeg har ønsket at drage denne Sag frem. Maasse har jeg efter min Vane brugt haarde Udtryk i forrige Møde, jeg er ogsaa gaaet i Rette med mig selv derfor, men paa den anden Side selv dette Ord Tortur, som jeg har nævnt, kan jeg ikke tage tilbage. Jeg vil meget gjerne indrømme, at den, om jeg saa maa kalde den, akute Tortur, er for længe siden affasset her i Landet, men lad os lægge Mærke til, at den kroniske, den langvarige Tortur finder Sted paa utallige Steder og under utallige Forhold. Og hvor den danske Ungdom bliver opdraget, i høiere og lavere Skoler, sker det mange Steder endnu under en Tortur. Det er det, jeg gjerne vilde have understreget, og det er Kjernepunktet i det Foredrag, jeg har holdt, som jo ellers svævede ind paa mange Ting. Det er det største af alle de Emner, der overhovedet kunne behandles, at behandle et Universitets Forhold og Indretning, thi et Universitet er som en Dugdraabe, der skal afpejle den hele Verden, og altsaa naar man taler om et Universitets Indretning, taler man om den hele Verden. Det er umægtelig et stort og omfattende Emne, og det er naturligvis kun ganske overfladisk, hvad jeg har kunnet sige derom. Det Ønske, jeg har hittet om Oprettelse af flere Professorater, er af mindre Betydning, men det, der for mig er et Hovedpunkt, er, at jeg ønsker at